

2030 începe ACUM

Planul Național de Acțiune pentru implementarea SNDDR 2030

Guvernul României
Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă
2022

Cuprins

I.	PREAMBUL	4
II.	ROLUL PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE	5
III.	PRINCIPII ȘI VALORI PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ	7
IV.	DIRECȚII PRIORITARE DE ACȚIUNE	9
IV.1	DIRECȚIA PRIORITARĂ 1 - Consolidarea și Extinderea Cadrului de Guvernanță pentru Dezvoltare Durabilă	9
	Obiectiv specific 1 Dezvoltarea și consolidarea cadrului normativ și de cooperare inter-instituțională pentru implementarea SNDDR 2030	9
	Obiectiv specific 2 Cadru național de planificare bugetară pentru implementarea bugetării pe baza ODD	10
	Obiectiv specific 3 Sprijin acordat autorităților locale pentru încorporarea principiilor și valorilor conceptului de dezvoltare durabilă în politicile și strategiile locale	10
	Obiectiv specific 4 Sprijinirea și stimularea mediului de afaceri și al societății civile în adoptarea și implementarea principiilor și valorilor conceptului dezvoltării durabile	11
	Obiectiv specific 5 Întărirea sistemului de CDI pentru consolidarea capacității anticipatorii de elaborare a politicilor publice bazate pe dovezi pentru dezvoltare durabilă	11
IV.2	DIRECȚIA PRIORITARĂ 2 - Susținerea Implementării SNDDR 2030 prin Programe de Educație și Formare pentru Dezvoltare Durabilă	12
	Obiectiv specific 6 Formarea de resurse umane în domeniul dezvoltării durabile	12
	Obiectiv specific 7 Dezvoltarea de instrumente specifice pentru educația pentru dezvoltare durabilă în toate etapele de educație	13
IV.3	DIRECȚIA PRIORITARĂ 3 - Promovarea Principiilor și Valorilor Conceptului de Dezvoltare Durabilă	13
	Obiectiv specific 8 Promovarea conceptelor de dezvoltare durabilă cu scopul atingerii Țintelor SNDDR 2030	14
	Obiectiv specific 9 Comunicarea în sprijinul implementării SNDDR 2030	14
IV.4	DIRECȚIA PRIORITARĂ 4 - Monitorizarea și Evaluarea Implementării SNDDR 2030	15
	Obiectiv specific 10 Mecanism de monitorizare și evaluare a implementării SNDDR 2030	15
	Obiectiv specific 11 Raportarea stadiului implementării SNDDR 2030	16
	Obiectiv specific 12 Corelarea implementării politicilor sectoriale pentru atingerea Țintelor SNDDR 2030	17

V.	FINANȚAREA PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE (PNA)	18
VI.	IMPLEMENTAREA PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE (PNA)	18
VII.	MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE (PNA)	19
VII.1	PRINCIPIILE PROCESULUI DE MONITORIZARE	19
VII.2	PROCESUL DE MONITORIZARE A PNA	20
ANEXA 1	Implementarea PNA pentru implementarea SNDDR 2030 în intervalul de timp 2022-2030	22
ANEXA 2	Indicatori de monitorizare ai PNA pentru implementarea SNDDR 2030	24
ANEXA 3	Documentele strategice ale UE	27
ANEXA 4	Listă abrevieri	29

I. PREAMBUL

România ca membră a Organizației Națiunilor Unite (ONU) și a Uniunii Europene (UE) își propune ca, prin aplicarea principiilor dezvoltării durabile, să devină, la orizontul anului 2030, o țară mai puternică, în care statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil și eficient, urmărind prosperitatea, sprijinind simțul civic și acționând pentru un mediu curat.

Așezarea României pe o traiectorie sustenabilă, solicită capacitatea societății de a asigura managementul adaptiv al ciclurilor de dezvoltare socio-economice, conexate cu ciclurile de evoluție ale sistemelor socio-ecologice. Co-dezvoltarea acestor sisteme cuplate, implică proiectarea unei guvernante adaptive care, în termenii politicilor și strategiilor, să identifice și să pună în acord tendințele transformărilor structurale și funcționale.

Nevoia de concretizare a conceptului de dezvoltare durabilă necesită o abordare holistă, care să deceleze și să integreze interacțiunile dintre cei trei piloni: social, economic și mediu. O astfel de abordare complexă reprezintă o provocare pentru decidenți, dar și pentru societatea civilă, deoarece semnificația sustenabilității depășește simpla evaluare critică a indicatorilor statistici sectoriali.

În acest context, s-a elaborat Planul Național de Acțiune pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 care propune acțiuni de consolidare și extindere a cadrului de guvernanță pentru dezvoltarea durabilă, în scopul promovării principiilor și valorilor strategiei.

II. ROLUL PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE

Planul Național de Acțiune pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018, reprezintă documentul cheie care ghidează implementarea SNDDR 2030, în acord cu obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și documentele strategice ale UE¹, în toate politicile sectoriale, pentru dezvoltarea durabilă pe plan național în perioada 2022-2030.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă (DDD) este autoritatea publică responsabilă de coordonarea, la nivel național, a activităților care facilitează implementarea SNDDR 2030, în baza Hotărârea Guvernului nr. 313/2017 privind înființarea, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă, cu modificările și completările ulterioare. Prin Planul Național de Acțiune, DDD își asumă responsabilități și mobilizează toate părțile interesate să se implice pentru atingerea celor 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD).

Planul Național de Acțiune este rezultatul unui amplu proces de consultare publică, derulat în anul 2021 cu reprezentanți din cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, mediului privat, mediului academic, mediului științific, partenerilor sociali, societății civile, precum și cu membrii Consiliului Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă (CCDD).

Prin cele 4 direcții prioritare și cele 12 obiective specifice, Planul Național de Acțiune (PNA)—susține o abordare integrată și multidimensională a dezvoltării durabile. Acesta constituie un cadru de facilitare adresat decidenților implicați în elaborarea politicilor publice la toate nivelurile, în scopul concentrării resurselor și asigurarea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă pentru implementarea SNDDR 2030. Totodată, prin cele 22 de acțiuni, PNA urmărește integrarea principiilor de dezvoltare durabilă și corelarea obiectivelor documentelor strategice sectoriale cu țintele SNDDR 2030.

PNA este instrumentul principal de coordonare a activităților de creare, consolidare, funcționare și dezvoltare a structurii de guvernanță durabilă pentru implementarea SNDDR 2030.

¹ Documentele strategice ale UE, la care se face referire, se prezintă în Anexa 3

PNA urmărește gestionarea proceselor specifice într-o manieră eficace, eficientă și transparentă, pentru construirea unei societăți coezive, bazată pe principiul „nu lăsăm pe nimeni în urmă”, prin sisteme de educație, de sănătate publică și de protecție socială durabile; formarea masei critice care își va însuși principiile de dezvoltare durabilă, prin implicarea tuturor părților interesate din mediul politic, administrația publică, mediul economic și de afaceri, din mediul social și a fiecărui cetățean, condiție esențială în atingerea ȋintelor SNDDR 2030.

Doar împreună putem asigura un viitor durabil!

III. PRINCIPII ȘI VALORI PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

SNDDR 2030 contribuie la implementarea Agendei 2030, prin abordarea obiectivelor globale pentru dezvoltare durabilă în contextul național, fiind ghidată de valorile și interesele României în toate domeniile de politică identificate la nivelul anului 2018. Prin PNA se asigură elementele necesare pentru a susține posibile recomandări de revizuire a Țintelor SNDDR 2030 pe parcursul implementării, ca rezultat al evaluărilor intermediare.

PNA pentru implementarea SNDDR 2030 urmărește facilitarea cooperării interinstituționale în sensul consolidării coeziunii politicilor și a cadrului de guvernare pentru dezvoltare durabilă (figura 1) și asigurarea participării incluzive a tuturor părților interesate, pentru o guvernare anticipatorie, transparentă, agilă și inovativă.

Valorile și obiectivele majore pe care se bazează PNA, așa cum rezultă din SNDDR 2030, sunt următoarele:

- (1) Instituții democratice, reziliente, deschise, transparente, în dialog permanent cu cetățenii, cu capacitate de anticipare a schimbărilor, creștere demografică, siguranța în libertate, multiculturalism, egalitate și bunăstare pentru toți cetățenii;
- (2) Educație, sănătate și siguranță alimentară, protecție socială, reducerea inegalităților, incluziune pentru toate categoriile și grupurile sociale, fără îngărdiri și discriminare;
- (3) Prosperitate materială și predictibilitate economică, sisteme financiare reziliente, sustenabilitate energetică, digitalizare și tehnologii de vârf, tranziția către o economie circulară, ca premise fundamentale ale creșterii sustenabile și diversificării locurilor de muncă și a economiei naționale;
- (4) Acces la apă curată și sanitație, energie la prețuri accesibile, infrastructuri durabile de transport, orașe și comunități reziliente;
- (5) Protejarea mediului, diminuare și adaptarea la schimbări climatice și dezastre naturale, conservarea biodiversității, conservarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural, ca factori suport ai creșterii calității vieții cetățenilor și comunităților;

(6) Cercetare științifică, dezvoltare a capacităților tehnologice, încurajarea inovării și a antreprenoriatului.

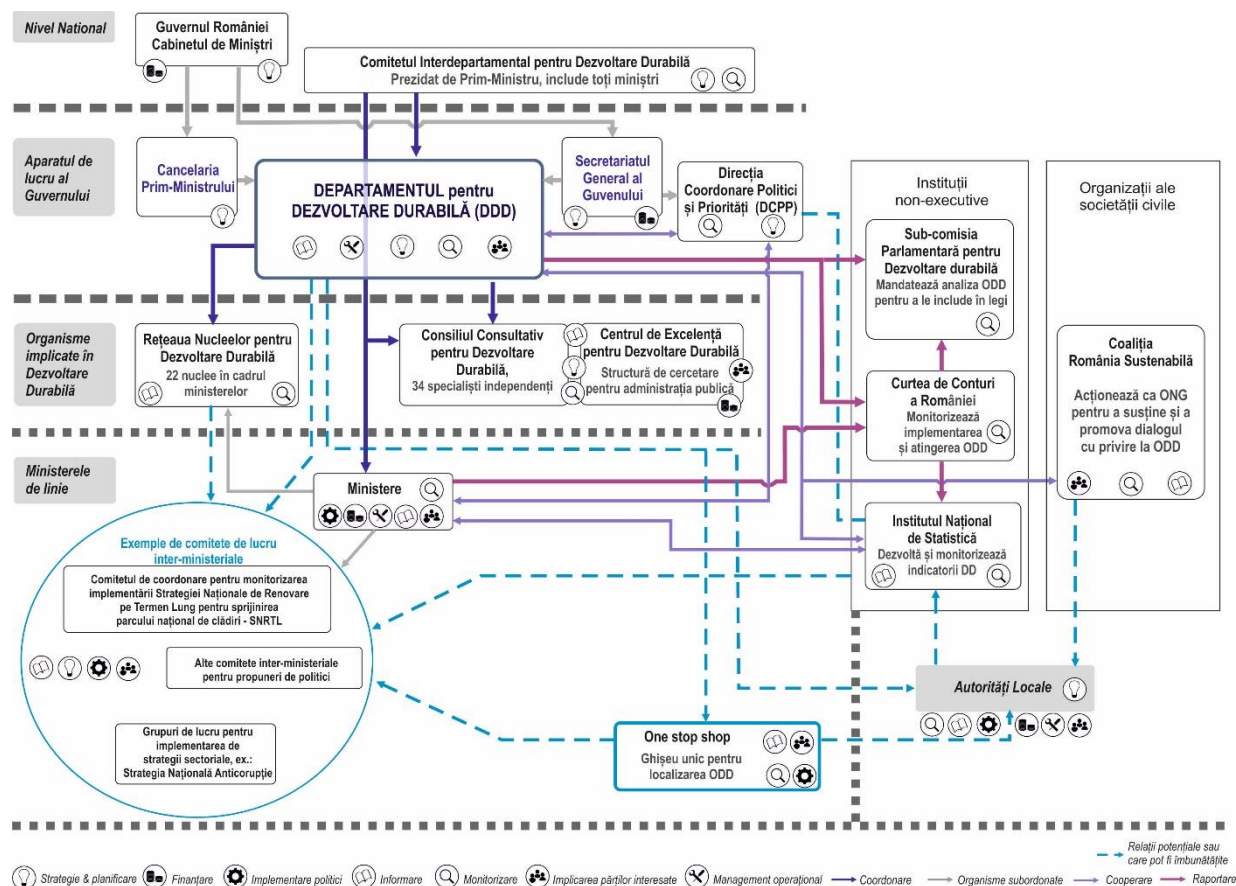

Figura 1. Cadrul național de guvernare pentru dezvoltare durabilă²

² Sursa: Scanarea OECD a mecanismelor instituționale pentru realizarea ODD, pag. 16

http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/09/Romania-Institutional-Scan_final.pdf

IV. DIRECȚII PRIORITARE DE ACȚIUNE

Atingerea în România a nivelului stabilit pentru țintele aferente celor 17 ODD-uri se va realiza prin operaționalizarea unui pachet de 22 de acțiuni subsumate celor 4 Direcții Prioritare de Acțiune: 3 cu caracter transversal de facilitare a implementării SNDDR 2030 și una cuprinzând acțiuni specifice pentru monitorizarea progresului în atingerea țăintelor SNDDR 2030, pe baza indicatorilor naționali de dezvoltare durabilă. Perioada de implementare este până în anul 2030.

IV.1 DIRECȚIA PRIORITARĂ 1

Consolidarea și Extinderea Cadrului de Guvernanță pentru Dezvoltare Durabilă

România își va consolida cadrul de guvernanță pentru asigurarea coerenței politicilor de dezvoltare durabilă, prin întărirea structurilor administrative specializate la nivel central și local, crearea unui cadru de reglementare și instrumente dedicate bugetării deschise, creșterea transparenței și a participării cetățenești în procesele administrative.

Obiectiv Specific 1

Dezvoltarea și consolidarea cadrului normativ și de cooperare inter-instituțională pentru implementarea SNDDR 2030

Acțiunea 1: Reglementarea statutului Nucleelor pentru Dezvoltare Durabilă (NDD)

La nivelul autorităților publice, cu atribuții în domeniul dezvoltării durabile, se vor consolida nucleeele pentru dezvoltare durabilă, organizate în rețeaua națională a NDD, pentru a urmări realizarea ODD din domeniul de activitate al instituției și pentru a asigura legătura între instituții, Secretariatul General al Guvernului (SGG)-DDD și Institutul Național de Statistică (INS). La nivelul autorităților publice se vor nominaliza experții din cadrul NDD și se vor forma ca „expert dezvoltare durabilă”, conform COR 242232.

Obiectiv Specific 2

Cadru național de planificare bugetară pentru implementarea bugetării pe baza ODD

Acțiunea 2. Elaborarea cadrului național de planificare și raportare a bugetării ODD

Acțiunea va conduce la evidențierea și transparentizarea bugetării ODD și sprijinirea finanțării/achizițiilor verzi prin monitorizarea distinctă a cheltuielilor / finanțării ODD, potrivit bunelor practici existente la nivelul UE.

Acțiunea 3. Implementarea cadrului de raportare bugetară pentru fiecare ODD pe baza identificării alocărilor și execuțiilor bugetare corespunzătoare fiecărei ținte SNDDR 2030

Acțiunea are ca scop facilitarea armonizării alocărilor bugetare cu țintele SNDDR 2030 pentru a transparentiza eforturile bugetare și evaluarea progresului în îndeplinirea fiecărui ODD în parte, în corelație cu integrarea ODD în Planurile Strategice Instituționale (PSI) și în stabilirea performanței. Acest lucru va deschide oportunitatea de a introduce urmărirea programelor bugetare asociate ODD și de a elabora o declarație de buget legată de ODD, mai detaliată. Se are în vedere stabilirea unui sistem de raportare de tip „one stop shop”, care să furnizeze informații cu privire la bugete, inclusiv obținute prin accesarea fondurilor naționale și europene, cu impact asupra țăintelor SNDDR 2030.

Obiectiv Specific 3

Sprijin acordat autorităților locale pentru încorporarea principiilor și valorilor conceptului de dezvoltare durabilă în politicile și strategiile locale

Acțiunea 4. Dezvoltarea de instrumente de comunicare și informare care să faciliteze integrarea ODD în politicile și strategiile locale

Acțiunea se referă la realizarea de instrumente de comunicare și informare, sub formă de ghiduri, manuale, proceduri, sesiuni de instruire, workshop-uri cu privire la reglementări naționale și europene dedicate dezvoltării durabile, bune practici administrative la nivel local etc.

Obiectiv Specific 4

Sprrijinirea și stimularea mediului de afaceri și al societății civile în adoptarea și implementarea principiilor și valorilor conceptului dezvoltării durabile

Acțiunea 5. Elaborarea și operaționalizarea Codului Român al Sustenabilității (CRS)

Acțiunea urmărește creșterea numărului entităților care publică declarații nefinanciare. CRS va asigura transparența, consecvența și comparabilitatea informațiilor nefinanciare, cu privire la sustenabilitate, furnizate de toate entitățile care intră sub incidența Ordinului Nr. 1938/2016, 3456/2018 și 1239/2021 ale ministrului finanțelor pentru modificarea și completarea reglementărilor contabile, precum și de către entitățile care vor aplica CRS în mod voluntar. Publicarea CRS va încuraja organizațiile să acționeze sustenabil și consumatorii să se orienteze către produse și servicii sustenabile.

Acțiunea 6. Campanii de informare și sesiuni de instruire care să faciliteze integrarea ODD în mediul de afaceri și al societății civile

Acțiunea se referă la sesiuni de instruire, diseminare bune practici, workshop-uri ș.a. pentru facilitarea implementării principiilor dezvoltării durabile în toate domeniile de activitate, inclusiv de cercetare, educație și formare profesională, la nivelul mediului de afaceri și în rândul societății civile.

Obiectiv Specific 5

Întărirea sistemului de CDI pentru consolidarea capacității anticipatorii de elaborare a politicilor publice bazate pe dovezi pentru dezvoltare durabilă

Acțiunea 7. Înființarea Centrului de Excelență pentru administrația publică în domeniul dezvoltării durabile (CExDD)

Acțiunea vizează înființarea și operaționalizarea unui centru de cercetare, educație și dialog privind dezvoltarea durabilă, în sprijinul administrației publice, pentru alinierea politicilor și deciziilor publice la ODD. CExDD favorizează cooperarea interdisciplinară și schimbul de cunoștințe între instituțiile de învățământ superior și cercetătorii din domeniile corelate dezvoltării durabile: social, economic și de mediu și reprezintă hub-ul de consultanță de specialitate, care va sprijini activitatea administrativă și legislativă. CExDD preia, dezvoltă și implementează capacități de modelare a dezvoltării durabile ca suport pentru factorii de decizie în adoptarea de scenarii optime de evoluție.

De

asemenea, pregătește structuri modulare de proiecte care pot facilita finanțarea și care pot fi adaptate și aplicate în mod multiplu.

IV.2 DIRECȚIA PRIORITARĂ 2

Susținerea Implementării SNDDR 2030 prin Programe de Educație și Formare pentru Dezvoltare Durabilă

Ca sprijin în implementarea SNDDR 2030, se urmărește adaptarea programelor școlare și universitare în sensul promovării și implementării principiilor dezvoltării durabile la toate vârstele, inclusiv formarea pentru ocupația nou introdusă în COR „expert în dezvoltare durabilă” și pentru alte ocupații specifice complementare.

Obiectiv Specific 6

Formarea de resurse umane în domeniul dezvoltării durabile

Acțiunea 8. Dezvoltarea de programe de formare pentru dobândirea de cunoștințe și competențe în domeniul dezvoltării durabile

Acțiunea urmărește dezvoltarea de programe de formare universitară și post-universitară pentru dobândirea de cunoștințe și competențe în domeniul dezvoltării durabile, corelat cu cerințele COR „expert dezvoltare durabilă”.

Acțiunea 9. Formarea de „experți dezvoltare durabilă” pentru personalul din administrația publică

Acțiunea vizează formarea unui corp de „experți dezvoltare durabilă” pentru administrația publică, în vederea creării premiselor ca personalul din instituțiile publice să aibă cunoștințele și abilitățile potrivite pentru implementarea SNDDR 2030, pe baza standardului ocupațional „expert dezvoltare durabilă” aprobat prin Decizia nr. 49/2021 a Autorității Naționale pentru Calificări.

Obiectiv Specific 7

Dezvoltarea de instrumente specifice pentru educația pentru dezvoltare durabilă în toate etapele educației

Acțiunea 10. Realizarea de aplicații, instrumente și platforme educaționale pentru educația pentru dezvoltare durabilă în învățământul preuniversitar

Acțiunea creează oportunitatea de a oferi educație pentru dezvoltarea durabilă copiilor și tinerilor prin activități de învățare aplicată, prin interacțiune directă în activități desfășurate cu prezență fizică sau on-line în timp real, cu instrumente adaptate fiecărei categorii de vârstă sau ciclu de învățare, în acord cu programele școlare.

Acțiunea 11. Dezvoltarea de instrumente destinate programelor educaționale pentru dezvoltare durabilă în învățământul universitar, precum și educația și învățarea în rândul adulților

Acțiunea vizează sprijinul acordat de către DDD și CExDD universităților și centrelor de formare profesională de a dezvolta programe educaționale pentru dezvoltare durabilă (cursuri universitare, mastere, doctorate, programe postdoctorale etc.) și de instruire în rândul adulților.

IV.3 DIRECȚIA PRIORITARĂ 3

Promovarea Principiilor și Valorilor Conceptului de Dezvoltare Durabilă

Comunicarea și promovarea principiilor și valorilor conceptului de dezvoltare durabilă sunt foarte importante și trebuie abordate într-o manieră integrată, cu scopul informării și conștientizării beneficiilor unei societăți axate pe principiile dezvoltării sustenabile.

Obiectiv Specific 8

Promovarea conceptelor de dezvoltare durabilă cu scopul atingerii țintelor SNDDR 2030

Acțiunea 12. Realizarea Programului de comunicare și promovare a conceptelor de dezvoltare durabilă

Acțiunea vizează coordonarea realizării programului anual de comunicare și promovare a conceptelor de dezvoltare durabilă din SNDDR 2030 către toate părțile interesate.

Acțiunea 13. Realizarea de barometre de opinie privind percepția cu privire la gradul de conștientizare a principiilor și valorilor conceptului de dezvoltare durabilă și a progreselor înregistrate în atingerea ODD

Acțiunea vizează realizarea de studii sociologice, pentru măsurarea percepției și impactului la nivel instituțional și în rândul populației, prin metode cantitative și calitative, cu scopul identificării gradului de conștientizare a principiilor și valorilor conceptului de dezvoltare durabilă și pentru fundamentarea direcțiilor strategice din politicile publice.

Acțiunea 14. Realizarea și promovarea elementelor de identitate vizuală privind dezvoltarea durabilă în România

Acțiunea vizează fundamentarea și crearea elementelor de identitate vizuală privind dezvoltarea durabilă în România. Se va elabora un ghid de utilizare a identității vizuale privind dezvoltarea durabilă.

Obiectiv Specific 9

Comunicarea în sprijinul implementării SNDDR 2030

Acțiunea 15. Organizarea Forumului Național la Nivel Înalt pentru Dezvoltare Durabilă (FNIDD)

Acțiunea are ca scop organizarea periodică a FNIDD, după modelul Forumului Politic la Nivel Înalt pentru Dezvoltare Durabilă (HLPPF), care să faciliteze schimbul de bune practici în vederea îndeplinirii obiectivelor de dezvoltare durabilă în toate sectoarele și la toate nivelurile decizionale.

Acțiunea 16. Organizarea de conferințe, forumuri, dezbateri pentru dezvoltare durabilă

Se vor organiza evenimente dedicate Agendei 2030, dezvoltării și consolidării de parteneriate globale și regionale, elaborării agendelor de cercetare pentru dezvoltare durabilă, în colaborare cu parteneri naționali și internaționali (ONU, CE, OECD, UNECE, EEAC, ESDN, universități, institute de cercetare, societatea civilă etc.). Pornind de la experiența colaborării cu NDD și în parteneriat cu CExDD și CoRS, DDD va organiza și sprijini organizarea de workshop-uri de învățare mutuală și transfer de bune practici la nivel național și internațional, care să favorizeze și să accelereze implementarea dezvoltării durabile la toate nivelurile, în administrație, economie și în societatea civilă.

IV.4 DIRECȚIA PRIORITARĂ 4

Monitorizarea și Evaluarea Implementării SNDDR 2030

Se vor stabili un sistem de instrumente de monitorizare și un mecanism de evaluare periodică în sprijinul urmăririi progresului în implementarea SNDDR 2030. Mecanismul va oferi informații accesibile publicului larg, despre situația curentă, transparentizând guvernanta acțiunilor în spiritul dezvoltării durabile a României.

Obiectiv Specific 10

Mecanism de monitorizare și evaluare a implementării SNDDR 2030

Acțiunea 17. Monitorizarea și evaluarea indicatorilor pentru dezvoltare durabilă 2030

Acțiunea vizează monitorizarea indicatorilor naționali pentru dezvoltare durabilă (INDD) stabiliți pentru măsurarea și evaluarea progresului în implementarea SNDDR 2030. Colectarea datelor se face de către INS, cu sprijinul DDD, cu implicarea NDD și a celorlalți responsabili cu furnizarea datelor cu caracter statistic. Acțiunea vizează corelarea dinamică a indicatorilor pentru dezvoltare durabilă cu evoluția la nivel european și internațional și, după caz, reactualizarea acestora într-un proces coordonat de către DDD, cu implicarea INS, NDD, CCDD și a altor părți interesate; se va acorda atenție standardelor în domeniu.

Obiectiv Specific 11

Raportarea stadiului implementării SNDDR 2030

Acțiunea 18. Realizarea, publicarea și promovarea Tabloului de Bord cu INDD privind progresul României în atingerea țintelor 2030

Acțiunea vizează dezvoltarea și actualizarea platformei „România durabilă”, care asigură informația necesară, în dinamica ei, pentru analiza anuală a progreselor înregistrate în implementarea SNDDR 2030, pe baza INDD și a barometrului de opinie privind dezvoltarea durabilă, realizarea și publicarea Tabloului de Bord al ODD pe pagina web a DDD (<http://dezvoltaredurabila.gov.ro/>) și diseminarea către toate părțile interesate. Definirea unor indicatori integrați și a indicatorilor prioritari pentru dezvoltare durabilă.

Acțiunea 19. Elaborarea și prezentarea către Parlamentul României a Raportului anual privind stadiul implementării SNDDR 2030

Acțiunea vizează elaborarea, de către DDD cu sprijinul CCDD, a rapoartelor anuale privind progresul României în atingerea țintelor 2030, pe care le înaintează CIDD spre avizare și pe care le prezintă Parlamentului României. Raportul anual va include stadiul implementării SNDDR 2030 și, după caz, propuneri de actualizare sau revizuire a țintelor 2030.

Acțiunea 20. Raport Național Voluntar privind progresul implementării Agendei 2030 la nivel național

Acțiunea vizează raportarea periodică în fața Forumului Politic la Nivel Înalt privind Dezvoltarea Durabilă (HLPF), dar și către UE, a progreselor înregistrate de România în direcția punerii în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, a participării active la noul consens european și mondial privind dezvoltarea durabilă. DDD este responsabil cu întocmirea documentelor necesare acestor raportări, cu avizul CIDD.

Obiectiv Specific 12

Corelarea implementării politicilor sectoriale pentru atingerea Țintelor SNDDR 2030

Acțiunea 21. Monitorizarea legislației și strategiilor în legătură cu domeniul dezvoltării durabile

Acțiunea are ca scop o mai bună legiferare, în acord cu legislația UE, pentru sprijinirea sustenabilității și transformării digitale și eficientizarea planificării guvernamentale în vederea implementării ODD. Acțiunea urmărește actualizarea structurii bazelor de date (SGG, ministere etc.) pentru evidențierea dinamicii condiționalităților externe, schimbărilor în legislație, strategiilor și planurilor de implementare cu impact direct asupra dezvoltării durabile. De asemenea, urmărește creșterea rolului Subcomisiei parlamentare pentru dezvoltare durabilă și a implicării Curții de Conturi a României (CCR) pentru corelarea implementării politicilor de dezvoltare durabilă.

Acțiunea 22. Formularea de recomandări privind acțiuni specifice în acord cu Țintele SNDDR 2030 pentru reactualizarea sau dezvoltarea de documente cu caracter strategic

Acțiunea vizează integrarea principiilor și valorilor conceptului de dezvoltare durabilă și armonizarea obiectivelor și acțiunilor specifice din documentele cu caracter strategic la nivel central (strategii, planuri de acțiune sectoriale, planuri strategice instituționale etc.) cu Țintele SNDDR 2030. DDD este responsabil cu elaborarea și transmiterea ghidului cu recomandări de acțiuni specifice asociate fiecărei ținte SNDDR 2030 către autoritățile publice responsabile.

V. FINANȚAREA PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE (PNA)

Acțiunile prevăzute în PNA pentru implementarea SNDDR 2030 se vor susține prin:

- alocări bugetare anuale ale DDD, prin SGG,
- proiecte care se vor derula în cadrul Planului Național de Reformă și Reziliență (PNRR),
- proiecte care se vor derula în Cadrul Financiar Multianual 2021-2027,
- proiecte cu finanțare directă de la Comisia Europeană,
- proiecte finanțate prin alte mecanisme (ex.: SEE-Norway Funds, Fonduri Elvețiene etc.).

VI. IMPLEMENTAREA PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE (PNA)

O parte dintre activitățile specifice PNA pentru implementarea SNDDR 2030 vor fi asumate și coordonate de către DDD. Alte activități specifice vor putea fi implementate prin implicarea partenerilor instituționali și competiții de proiecte și/sau alte mecanisme specifice, care mobilizează la acțiune toate părțile implicate în dezvoltarea durabilă a României (Anexa 1).

VII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE (PNA)

DDD are rolul și responsabilitatea de a monitoriza și evalua anual stadiul implementării PNA pentru implementarea SNDDR 2030.

DDD își va dezvolta un mecanism propriu de monitorizare a implementării PNA, care va fi parte distinctă în platforma de monitorizare a SNDDR 2030.

Evaluarea PNA se face cu implicarea INS, NDD și CCDD. Raportul de evaluare anual se prezintă CIDD.

Evaluarea intermediară a implementării PNA se face la 4 ani, cu expertiză externă.

VII.1 PRINCIPIILE PROCESULUI DE MONITORIZARE

Principiile care stau la baza procesului de monitorizare și de evaluare a PNA pentru implementarea SNDDR 2030 sunt:

- **principiul responsabilității** - NDD din cadrul autorităților publice centrale, coordonate de DDD, în parteneriat cu INS, au responsabilitatea furnizării de date și informații cantitative și calitative cu privire la cele 17 ODD ale SNDDR 2030, conform criteriilor specifice de raportare în Planul de Monitorizare;
- **principiul transparenței** - DDD și partenerii vor asigura transparența activităților prin actualizarea permanentă a site-ului România Durabilă și organizarea unor conferințe de presă anuale;
- **principiul cooperării** - DDD și NDD vor coopera pentru dialog și parteneriat cu instituții / organizații internaționale (ONU, UE, OECD etc) și naționale (autorități publice centrale și locale, societatea civilă, mass-media ș.a. în activitățile de monitorizare, evaluare și comunicare;
- **principiul eficienței** - DDD, NDD, INS și CCDD vor colabora permanent pentru evidențierea impactului acțiunilor întreprinse pentru facilitarea implementării SNDDR 2030.

VII.2 PROCESUL DE MONITORIZARE A PNA

Procesul de monitorizare a PNA prevede raportări anuale de monitorizare, pe baza indicatorilor specifici PNA.

Acest proces, cu caracter de regularitate, are ca rezultat Raportul Anual de Monitorizare a Implementării PNA al SNDDR 2030 (RAMI).

RAMI va constitui principalul instrument de monitorizare, pe baza căruia se va evalua progresul înregistrat în implementarea PNA

RAMI va fi elaborat de către DDD în primul semestru al anului următor celui pentru care se realizează raportarea și va fi publicat pe pagina web a DDD. RAMI va avea o structură care va cuprinde:

- descrierea acțiunilor întreprinse pentru facilitarea atingerii Țintelor SNDDR 2030 în perioada de raportare (ultimele 12 luni/an calendaristic);
- situația evoluției indicatorilor de monitorizare a progresului PNA pentru facilitarea implementării SNDDR 2030 (Anexa 2);
- situația progresului în atingerea Țintelor asumate de România prin SNDDR 2030, prin monitorizarea INDD 2030, publicați de INS;
- analiza rezultatelor din barometrele de opinie privind dezvoltarea durabilă în România, în perioada de raportare;
- concluzii și recomandări pentru următoarea perioadă de raportare (următoarele 12 luni, an calendaristic).

Acestea vor fi însoțite, după caz, de o anexă care va cuprinde acte normative adoptate în perioada de raportare, în sprijinul derulării acțiunilor specifice destinate atingerii Țintelor SNDDR 2030.

RAMI va fi prezentat până cel mai târziu la data de 30 iunie a anului următor celui pentru care se realizează raportarea. Aceasta va presupune furnizarea de către INS, până cel mai târziu la data de 30 mai a anului următor celui pentru care se realizează raportarea, a valorilor INDD 2030.

În cadrul procesului de monitorizare vor putea fi incluse, după caz și acțiuni de tip ad-hoc, rezultate din necesitățile de monitorizare, raportare și eventual evaluare specifice perioadei de raportare și care vor avea ca bază concluziile și recomandările din perioada precedentă de raportare.

ANEXA 1 Implementarea PNA pentru implementarea SNDDR 2030 în intervalul de timp 2022-2030

Obiectiv specific	Ațiune	Responsabili	Instituții partenere	Surse de finanțare
OS1	A1	SGG-DDD	INS, ministere	Alocări bugetare proprii, POCA
OS2	A2	SGG-DDD	Ministerul Finanțelor	PNRR
	A3	SGG-DDD coordonator „One stop shop”	CCR APC, APL	Alocări bugetare proprii
OS3	A4	DDD	CCDD, CExDD, UEFISCDI CNR prin universități	Alocări bugetare proprii
OS4	A5	DDD	CCDD, CExDD, CoRS, Consiliul Economic și Social, Parteneri sociali	Alocări bugetare proprii
	A6	DDD	CCDD, CExDD, CoRS, Consiliul Economic și Social, Parteneri sociali	Alocări bugetare proprii
OS5	A7	DDD	CCDD, UEFISCDI, CNR prin universități, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării	PNRR
OS6	A8	SGG-DDD	CNR prin universități	PNRR
	A9	SGG-DDD	CNR prin universități	PNRR
OS7	A10	DDD	Ministerul Educației, unitățile de învățământ, inspectoratele școlare	PNRR
	A11	CNR prin universități, centre de formare profesională, DDD	MIPE	Alocări bugetare proprii POEO 2021-2027
OS8	A12	DDD	INS, NDD, CCDD, CExDD, CoRS, parteneri media	Alocări bugetare proprii
	A13	DDD	NDD, CCDD, CExDD, CoRS	Alte surse
	A14	CExDD	DDD	Alocări bugetare proprii Alte surse

ANEXA 1 - continuare

Obiectiv specific	Acțiune	Responsabili	Instituții partenere	Surse de finanțare
OS9	A15	DDD	Guvernul României, Președinția, MAE, Parlamentul României	Alocări bugetare proprii Alte surse
OS9	A16	DDD	Parteneri naționali, instituții europene și internaționale	Alocări bugetare proprii Alte surse
OS10	A17	DDD, INS	NDD	Alocări bugetare proprii
OS11	A18	DDD	INS, NDD, CCDD, ExDD, CoRS, parteneri media	Alocări bugetare proprii Alte surse
	A19	DDD	CIDD, CCDD	Alocări bugetare proprii Alte surse
	A20	DDD	CIDD, NDD, MAE	Alocări bugetare proprii Alte surse
OS12	A21	SGG-DCPP	DDD, MIPE, CCR, Subcomisia parlamentară pentru dezvoltare durabilă	Alocări bugetare proprii Alte surse
	A22	DDD	NDD	Alocări bugetare proprii Alte surse

ANEXA 2 Indicatori de monitorizare ai PNA pentru implementarea SNDDR 2030

Direcție prioritară	Obiectiv strategic	Acțiune	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat
DP1	OS1	A1	Act normativ pentru reglementarea statutului NDD	Nr. NDD/convenții de lucru și comunicare între INS, SGG-DDD și ministere-NDD
	OS2	A2	Cadru național de raportare a bugetării deschise durabile	Platformă online de raportare Nr. raportări bugetare pentru DD
		A3	Declarații de buget pentru ODD	Nr. execuții bugetare / declarații de buget pe ținte / ODD
	OS3	A4	Bune practici identificate Instrumente elaborate	Nr. bune practici, Nr. autorități locale la care au fost difuzate/diseminate, Nr. instrumente comunicare, Nr. workshop-uri, Nr. sesiuni de instruire, Nr. entități participante la workshop-uri / sesiuni de instruire
	OS4	A5	Codul Român al Sustenabilității Ghid de implementare CRS Plaformă de publicare a declarațiilor nefinanciare	Nr. declarații nefinanciare din partea entităților obligate să raporteze Nr. declarații nefinanciare din partea entităților care raportează voluntar
		A6	Plan de comunicare și informare	Nr. workshop-uri organizate Nr. sesiuni de instruire Nr. entități participante la workshop-uri / sesiuni de instruire
	OS5	A7	CExDD Filiale regionale ale CExDD Hub virtual (platformă digitală) pentru localizarea ODD	Nr. filiale regionale ale CexDD, Nr. entități asociate filialelor regionale CexDD, Nr. parteneriate cu mediul economic Nr. proiecte specifice dezvoltate Nr. rapoarte comune în domeniul DD Valoare fonduri de finanțare atrase Nr. dezbateri publice în domeniul DD

ANEXA 2 - continuare 1

Direcție prioritară	Obiectiv strategic	Acțiune	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat
DP2	OS6	A8	Termeni de referință pentru programul de formare în domeniul dezvoltării durabile Curriculum „expert dezvoltare durabilă”	Nr. entități autorizate pentru formare profesională „expert dezvoltare durabilă”
		A9	Programe de formare Metodologie Bază de date formatori	Nr. de programe de formare „expert dezvoltare durabilă” Nr. persoane formate ca „expert dezvoltare durabilă”
	OS7	A10	Instrumente / platforme educaționale pentru învățământul preuniversitar	Nr. resurse educaționale dezvoltate (inclusiv resurse educaționale deschise și platforme educaționale) Nr. accesări pagini de pe platforme educaționale Nr. Școli și/sau nr. elevi care aplică și/sau accesează resursele educaționale
		A11	Programe educaționale la nivel universitar Programe de formare pentru adulți	Nr. universități acreditate Nr. cursuri universitare de licență Nr. programe de master, doctorat Nr. entități furnizoare de formare profesională pentru adulți acreditați Nr. programe de formare pe domenii autorizate Nr. participanți la cursuri
DP3	OS8	A12	Platformă de comunicare Program de comunicare anual	Nr. accesări pagini de pe platformă Incidență termeni DD în căutări pe platformă Nr. instrumente de comunicare Nr. acțiuni de comunicare (emisiuni TV, articole publicate on-line) Nr. grupuri interesate Audiență TV Nr. vizualizări pagini de social media Incidență termeni DD în analiza de conținut a materialelor multimedia

ANEXA 2 - continuare 2

Direcție prioritară	Obiectiv strategic	Acțiune	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat
DP3	OS8	A13	Studii sociologice anuale	Nr. barometre de opinie Nr. interviuri semistructurate
		A14	Manual de identitate vizuală Strategie de promovare	Nr. entități care integrează identitate vizuală și identitate verbală Incidență identitate vizuală DD în analiza de conținut a materialelor media
	OS9	A15	Organizare FNIDD Declarație de sustenabilitate	Nr. instituții prezente Nr. personalități la nivel înalt participante Impact în presa națională și internațională
		A16	Program anual de evenimente	Nr. evenimente naționale Nr. evenimente internaționale Nr. instituții și organizații participante
DP4	OS10	A17	Evaluarea anuală a Indicatorilor Naționali pentru Dezvoltare Durabilă	Raport de progres pe ODD
	OS11	A18	Actualizarea anuală a Tabloului de Bord cu INDD pe pagina web a DDD	Nr. accesări pagină web Nr. citări Nr. comunicate de presă
		A19	Raport anual către Parlament	Raport cu progresul înregistrat în implementarea SNDDR 2030
		A20	Raport Național Voluntar	Raport de țară cu privire la progresul înregistrat în implementarea Agendei 2030
	OS12	A21	Raport anual către Comitetul Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă	Raport cu numărul de strategii / planuri naționale de acțiune / planuri instituționale actualizate și mecanisme de finanțare
		A22	Recomandări de acțiuni specifice sectoriale pentru atingerea țintelor SNDDR 2030	Nr. strategii / planuri naționale de acțiune care încorporează acțiuni specifice sectoriale recomandate

ANEXA 3 Documente de politici, strategii și reglementări ale UE

Pactul ecologic european	COM(2019)640 final, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640
Pactul climatic european	COM(2020)788 final, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2020%3A788%3AFIN
Legea europeană a climei	REGULAMENTUL (UE) 2021/1119 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1119
Taxonomie	REGULAMENTUL (UE) 2020/852 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului, (UE) 2019/2088, 18 iunie 2020 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=ro
FSE+	REGULAMENTUL (UE) 2021/1057 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013, 24 iunie 2021
Un nou Plan de acțiune privind economia circulară. Pentru o Europă mai curată și mai competitivă	COM(2020) 98 final, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul economic și Social European și Comitetul Regiunilor https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9903b325-6388-11ea-b735-01aa75ed71a1.0011.02/DOC_1&format=PDF
„Pregătiți pentru 55”: îndeplinirea obiectivului climatic al UE pentru 2030 pe calea spre atingerea obiectivului de neutralitate climatică	COM(2021) 550 final, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0550&from=RO
Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030, Readucerea naturii în viețile noastre	COM(2020) 380 final, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul economic și Social European și Comitetul Regiunilor https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_1&format=PDF
O nouă Strategie industrială pentru Europa	COM/2020/102 final, , Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0102&from=RO

O Strategie „De la fermă la consumator” pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic

COM/2020/102 final, , Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:4494870>

O mai bună legiferare: unirea forțelor pentru îmbunătățirea legislației

COM(2021) 219 final Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0219&from=EN>

Busola pentru dimensiunea digitală 2030: modelul european pentru deceniul digital

COM(2021) 118 final, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:12e835e2-81af-11eb-9ac9-01aa75ed71a1.0018.02/DOC_1&format=PDF

ANEXA 4 Listă abrevieri

Agenda 2030	Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă: „Transformarea lumii noastre”, adoptată în cadrul Adunării Generale ONU, la New York, în 27 septembrie 2015
ANFP	Agencia Națională a Funcționarilor Publici
APC	Autorități publice centrale
APL	Autorități publice locale
ASRO	Asociația Română pentru Standardizare
CCR	Curtea de Conturi a României
CExDD	Centrul de Excelență pentru Dezvoltare Durabilă
COR	Clasificarea ocupațiilor din România
CoRS	Coaliția România Sustenabilă
CRS	Codul Român al Sustenabilității
CCDD	Consiliul Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă, înființat prin Hotărârea Guvernului nr. 114/2020
CDI	Cercetare, Dezvoltare, Inovare
CIDD	Comitetul Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă, înființat prin Hotărârea Guvernului nr. 272/2019
CNR	Consiliul Național al Rectorilor
DCPP	Direcția Coordonare Politici și Priorități
DDD	Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, înființat prin Hotărârea Guvernului nr. 313/2017
FNIDD	Forumul Național la Nivel Înalt pentru Dezvoltare Durabilă
GM	Grup de monitorizare
Hub	Nucleu
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii, conform Ordonanței Guvernului nr.27/2006 (MO nr.88/31.01.2006), aprobată prin Legea nr.175/2006 (MO nr.438/22.05.2006) cu modificările și completările ulterioare
INDD	Indicatori Naționali pentru Dezvoltare Durabilă
INS	Institutul Național de Statistică
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
NDD	Nuclee pentru Dezvoltare Durabilă
ODD	Obiective de Dezvoltare Durabilă
One stop shop	Ghișeu unic pentru localizarea ODD
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PNA	Plan Național de Acțiune
PNRR	Programul Național de Reformă și Reziliență al României, aprobat de Consiliul Uniunii Europene în 28 octombrie 2021
PSI	Plan Strategic Instituțional
POEO	Programul Operațional Educație și Ocupare
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SNDDR 2030	Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului 877/2018
UEFISCDI	Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior a Cercetării Dezvoltării și Inovării